

FASIT TIL SPRÅKRIKENE PÅ 7. TRINN

Kapittel 1 Setningsanalyse

Oppg. 2:

	Hvem gjør noe?	Hva skjer?	Hva er med i handlingen?	Hvor eller når skjer det?
A	Prinsessa	kysser	frosken	ved brønnen
B	Fuglen	bygger	reir	i treet
C	Læreren	leser	et kapittel	hver dag
D	Vaktmesteren	skiftet	lyspærer	i går

Oppg. 3: a synger, b bråker, c sover, d spis, e spiser, f brenner, g fikk, h kan løpe, i har smakt **Oppg. 5:** a Turid (S) leker (V), b Ina (S) spiser (V), c Tannlegen (S) borer (V), d Elefantene (S) vandrer (V), e Jafar (S) spilte (V), f Jasmin (S) svømte (V), g Erna (S) har tenkt (V), h Prinsessa (S) har fanget (V) **Oppg. 7:** a Samira (S) får (V) et brev (O), b Frode (S) kjøper (V) middag (O), c Isabell (S) liker (V) fiskekaker (O), d Pablo (S) finner (V) en skatt (O), e Romeo (S) elsker (V) Julie (O), f Klara (S) koker (V) spagetti (O) **Oppg. 8:** a Elsa og Malvin (S) synger (V) falskt (A), b Jakob (S) danser (V) ofte (A), c David (S) klatrer (V) på bordet (A), d I fjor (A) spilte (V) jeg (S) piano (O) **Oppg. 9:** a 1, b 4, c 5

Repetisjon: Verb

Oppg. 11: a å gjøre, å lese, å bli, å skrive, å dikte, å lage, b liker, har, pleier, drømmer, blir, har, har **Oppg. 14:** a fikk, b kjørte, c har syklet, d har fått, e har spist **Oppg. 16:** Sterke verb: trekke, se, springe, slå Svake verb: hate, elske, vaske, bake, sparke **Oppg. 17:** Sterke verb: er, henger, står, ser, drikker, ligger, sitter, vinner Svake verb: bor, har, tegne, spiller **Oppg. 18:** skrell, skjør, tjern, del, har, kjøp, tilsett, smak

Nynorsk: **Oppg. 14:** a fekk, b kørde, c har sykla, d har fått, e har ete

Kapittel 2 Helsetninger og leddsetninger

Oppg. 1: a Sett deg ned. b Løver spiser sebraer og antiloper. c Det er din skyld! d Hva skal vi gjøre i dag? e Hvor har du gjemt skatten? f Hver fredag må jeg lage middag til familien.

Oppg. 2: Jeg tenker på at det snart er ferie. Kari vil gå hjem fordi hun er sliten. Artur og Linus kommer når klokka blir seks. Jakob lover å være snill hvis han får være med på kino.

Oppg. 3: Siden jeg blir trett på mandag, skal vi ha pizza til middag. Mens Tor og Ali spilte fotball, syklet Lili og Gunnar om kapp. Dersom Frank får komme på besøk, kan jeg vise ham den nye pc-en min. Mange som bor i Norge, liker ikke å gå på ski.

Oppg. 4: a leddsetning, b leddsetning, c helsetning, d leddsetning, e helsetning, f helsetning **Oppg. 5:** a fortellende, b fortellende c spørre, d imperativ, e spørre, f fortellende, g imperativ, h fortellende

Repetisjon: Substantiv

Oppg. 14: Abstrakte substantiv: sorg, sinne, glede, ære, seier Konkrete substantiv: briller, glass, elefant, ovn, menneske, medalje **Oppg. 15:** Intetkjønn: hus, glass. Hankjønn: blyant. Hunkjønn eller hankjønn: klokke, rotte, sorg, bukse

Oppg. 16: a Bestemt form flertall, b Ubestemt form entall, c Bestemt form entall, d Ubestemt form flertall **Oppg. 17:** a en sykkel – sykkelene, b en bror – broren, c elefanter – elefantene, d en fotball – fotballer – fotballene **Oppg. 19:** Tellelige substantiv: banan, plomme. Utellelige substantiv: slytetøy, melk, potetgull, kaffe, hår, hav

Nynorsk: **Oppg. 15:** Inkjekjønn: hus, glas. Hankjønn: blyant. Hokjønn: klokke, rotte, sorg, bukse. **Oppg. 17:** a ein sykkel – sykkelene, b ein bror – broren, c elefantar – elefantane, d ein fotball – fotballar – fotballane.

Kapittel 3 Subjunksjoner

Oppg. 1: som, siden, om, at, mens, fordi, å, dersom **Oppg. 2:** a fordi, b enda, c selv om, d dersom, e når, f om, g å, h hvis **Oppg. 3:** a Når, b Da, c Når, d Når, e da, f når

Repetisjon: Å bruke ordbok, ordbetydning

Oppg. 18: a hoste, irritere, jukse, b Spekkhugger, tapir, tiger, c sky, skygge, skylle, d derfor, dermed, dersom **Oppg. 19:** a sang (substantiv), syngje (verb), b tenke, c ha, d sykkel, e matematiker, f bror

Nynorsk: **Oppg. 18:** c skugge, sky, skylje. **Oppg. 19:** a song (substantiv), syngje (verb), e matematikar

Kapittel 4 Adverb

Oppg. 1: a gjerne, b inne, c der, d ofte **Oppg. 2:** a Tidsadverb: tidlig, aldri, først, ofte, etterpå **Oppg. 3:** a nå, b tidlig, c Etterpå, d sjelden, e aldri, f lenge **Oppg. 4:** a Stedsadverb: ute, dit, framme, bort, her **Oppg. 5:** a der, b hit, c framme, d ute, inne, e dit, f bort **Oppg. 6:** a Måtesadverb: slik, fint, bra, høyt **Oppg. 8:** a fint, b fort, c høyt, d plutselig **Oppg. 9:**

a Gradsadverb: nokså, meget, veldig, bare, svært **Oppg. 11:** a ikke, b neppe, c dessverre, d gjerne **Oppg. 13:** a borte – stedsadverb, b heretter – tidsadverb, c fort – måtesadverb, d veldig – gradsadverb, e ikke – setningsadverb, f plutselig – måtesadverb, g I går – tidsadverb, h nå – tidsadverb

Nynorsk: **Oppg. 9:** Gradsadverb: nokså, svært, veldig, berre. **Oppg. 13:** e ikkje – setningsadverb, f brått – måtesadverb, h no – tidsadverb.

Repetisjon: Adjektiv

Oppg. 15: vakkert, finere, skinnende, kaldt, glad, nye, fine, fin, misunnelig, fineste, klar **Oppg. 16–17:** Ordene i oppg. 16 bøyes med de vanlige endelsene *-ere, -est*, mens ordene i oppg. 17 bøyes ved hjelp av hjelpeordene *mer og mest*.

Oppg. 19: a tom, b tomt, c tomme **Oppg. 20:** a rare, b rar, c rart **Oppg. 21:** a svart, b svarte, c svart **Oppg. 22:** a adjektiv, b adverb, c adverb, d adjektiv, e adjektiv, f adverb

Nynorsk: **Oppg. 15:** tung, tyngre, skarp, kald, roleg, annleis, fint, redd, glad, sterk, klar. **Oppg. 16–17:** Orda i oppg. 16 blir bøyge med dei vanlege endingane *-are, -ast*, mens orda i oppg. 17 blir bøyge ved hjelp av orda hjelpeorda *meir og mest*.

Kapittel 5 Samskriving og særskriving

Oppg. 1: a lang panne – langpanne, b vaske maskin – vaskemaskin, c koke bok – kokebok, d knekke brød – knekkebrød **Oppg. 2:** a skøyteleip, b isbjørner, c kjempfin, d veldig stor, e kjempemorsom **Oppg. 6:** vår luften – vår luften, spaser stokken – spaserstokken, spaser hatten – spaserhatten, gartner hagen – gartnerhagen **Oppg. 7:** trappe huset – trappehuset, respekt fullt – respektfullt, andre verdens krig – andre verdenskrig, kunst skatter – kunstsatter, olje malerier – oljemalerier, total skadde – totalskadde, unn tatt – unntatt

Repetisjon: Konjunksjoner

Oppg. 16: a Hver dag pleier Jasmin og Amanda å gå på

dramaøving. De synes det er gøy, for de får spille mange ulike roller. Vanligvis gleder de seg, men i dag er de ganske spente. Teatergruppa skal sette opp et nytt stykke, og både Jasmin og Amanda ønsker seg hovedrollen. Det er mange som skal prøvespille, så det er ikke sikkert noen av dem får rollen. Men begge er veldig ivrige, og de prøver så godt de kan. Amanda tenker at det bør være henne eller Jasmin som får rollen, for de er de som har vært med i gruppa lengst. Men det er ikke sikkert at instruktøren tenker det samme.

Kapittel 6 Bokmål og nynorsk

Oppg. 1: røyndom – virkelighet, kastar – kaster, venskap – vennskap, hugse – huske, venleg – vennlig, kjærleik – kjærlighet, kjensle – følelse, hjarteleg – hjertelig, annleis – annerledes, bilar – biler **Oppg. 5:** a BM: å reise – reiser – reiste – har reist, NN: å reise/reisa – reiser – reiste – har reist, b BM: å sykle – sykler – sykla/syklet – har sykla/syklet, NN: å sykle/sykla – sykklar – sykla – har sykla c BM: å drepe – dreper – drepte – har drept, NN: å drepe/drepa – drep – drap – har drepe **Oppg. 6:** a BM: å bringe – bringer – brakte – har brakt, NN: å bringe/bringa – bringar – bringa – har bringa b BM: å sprute – spruter – spruta/sprutet – har spruta/sprutet, NN: å sprute/spruta – sprutar/spruter – spruta/sprutte – har spruta/sprutt c BM: å like – liker – likte – har likt, NN: å like/lika – liker/likar – likte/lika – har likt/lika **Oppg. 7:** NN: å sjå – ser – såg – har sett, å komme/komma – kjem – kom – har komme, å gå – går – gjekk – har gått, å vere/vera – er – var – har vore, å kunne/kunna – kan – kunne – har kunna, å høyre/høyra – høyrer – høyrde – har høyrte, å klaska/klaska – klaskar – klaska – har klaska, å bli – blir – blei/vart – har blitt/vorte, å rota/rote – rotar – rota – har rota, å lette/letta – lettar – letta – har letta, å tenkje/tenkja/tenke/tenka – tenkjer/tenker – tenkte – har tenkt, å fly/flyge/flyga – flyr/flyg – flaug – har floge, BM: å se – ser – så – har sett, å komme – kommer – kom – har kommet, å gå – går – gikk – har gått, å være – er – var – har vært, å kunne – kan – kunne – har kunnet, å høre – hører – hørte – har hørt, å klaske – klasker – klaska/klasket – har klaska/klasket, å bli – blir – blei/blei – har blitt, å rote – roter – rota/rotet – har rota/rotet, å lette – letter – letta/lettet – har letta/lettet, å tenke – tenker – tenkte – har tenkt, å fly – flyr – fløy – har fløyet/flydd **Oppg. 8:** BM: ei/en dør – døra/døren – dører – dørene, ei/en tå – tåa/tåen – tær – tærne, ei/en stue – stua/stuen – stuer – stuene, en kontrabass – kontrabassen – kontrabasser – kontrabassene, et instrument – instrumentet – instrument/instrumenter – instrumentene/instrumenta, en hals – halsen – halsar – halsane, ei/en hånd – hånda/hånden – hender – hendene, en streng – strengen – strenger – strengene, et øyeblikk – øyeblikket – øyeblikk – øyeblikkene/øyeblikka, en finger – fingeren – fingre/fingrer – fingrene, en galopp – galoppen – galopper – galoppene, en bass – bassen – bassar – bassane, en bestevenn – bestevennen – bestevenner – bestevennene, NN: ei dør – døra – dører – dørene, ei tå – tåa – tær – tærne, ei stue – stua – stuer – stuene, ein kontrabass – kontrabassen – kontrabassar – kontrabassane, eit instrument – instrumentet – instrument – instrumenta, ein hals – halsen – halsar – halsane, ei hand – handa – hender – hendene, ein streng – strengen – strenger/strengar – strengene/strengane, ein augeblink – augeblinken – augeblinkar – augeblinkane, ein finger – fingeren – fingrar – fingrane, ein galopp – galoppen – galoppar – galoppene, ein bass – bassen – bassar – bassane, ein bestevenn – bestevennen – bestevennar/bestevenner – bestevennane/bestevenene **Oppg. 9:** sin, din, di, dine

Repetisjon: Determinativ

Oppg. 16: Pekeord: den, dette, annen. Eiendomsord: min, hennes. Mengdeord: ingen, åtte, alle. **Oppg. 17:** a mi b di c vårt d deres e hans f hennes **Oppg. 18:** a den/denne b det/dette c de/disse d den e det **Oppg. 20:** Pekeord: disse, det, (egen, egen, eget). Mengdeord: 1814, 400, 400, et, noen, det, det, flere, det. Eiendomsord: sin, vår, vårt.

Kapittel 7 Komma

Oppg. 4: a – Han stikker av med pengene, ropte politimannen. b – Du må klippe deg, sa bestemor. c – Hunden er min bestevenn, hvisket katten. **Oppg. 7:** Karis mor jobber på skolen, og Evens mor jobber i banken. Oslo er en stor by, men London er enda større. Mamma må klippe meg, for jeg liker ikke å gå til frisøren. Skal vi se en film, eller skal vi lese en bok? Flaska er tom, men det gjør ingenting. Matias spiller trompet, og Maja spiller piano. Vi måtte le, for det så rart ut. Mobilen fungerer ikke, for den er tom for strøm. **Oppg. 8:** Leddssetning: a, c, d, f. Helsetning: b, e. **Oppg. 9:** a Når du kommer hjem, b at det kommer et hjelpeløst dyr snart. c Da katten var borte, d som bor i huset til vanlig, **Oppg. 10:** at ingen så meg. Da inspektøren snudde seg, Om han hadde sett meg, at Geir var tilbake! som hadde vært borte i tre uker. at han var død. **Oppg. 12:** Når jeg hører på musikk, får jeg lyst til å danse. Da hun akkurat hadde lukket døra, innså Mari at hun hadde låst seg ute. Da elgen løp over veien, kunne vi se den i lysene fra billyktene. At ingen av dem ville vinne, hadde ingen trodd. **Oppg. 14:** a Huset som lå ved vannet, var rødt. b – Jeg håper vi ses igjen, sa han. c Når du har lest ut boka, kan du få låne denne. d Ja, Magnus bor også her. e Jeg vet, tror og håper dette skal gå bra. f Malene hoppet høyt, men ikke høyt nok.

Repetisjon: Replikkestrek og andre tegn

Oppg. 16: a Jeg vil gi deg en gave. b Når kommer du tilbake? c Hvem kan hjelpe Mari med leksene? d Mannen i den røde dressen jobbet på skolen. e Syklistene var i stor fare. f Hvem var i stor fare? **Oppg. 17:** Se Elevbok 7B nederst side 92.

Nynorsk: **Oppg. 17:** Sjå Elevbok 7B side 77–78.

Kapittel 8 Setningsanalyse

Oppg. 1: a Læreren (S) gjesper (V). b Fisken (S) hopper (V). c Flaska (S) velter (V). **Oppg. 4:** a Egon (S) fikk (V) en pakke (DO). b Gutten (S) hadde (V) ny sykkel (DO). c Jenta med den grå hjelmen (S) hadde (V) nytt skateboard (DO). **Oppg. 8:** a Jeg (S) kommer (V) nå (A). b Han (S) kommer (V) hit (A). c Laura (S) løper (V) fort (A). d Vi (S) reiser (V) i morgen (A). **Oppg. 12:** a Læreren (S) ga (V) elevene (IO) mye ros (DO). b Bonden (S) levte (V) meieriet (IO) melka (DO). c Alvine (S) fortalte (V) barna (IO) grøsserhistorier (DO). d Knut (S) sender (V) Terje (IO) boka (DO). **Oppg. 15:** a Jeg (S) parkerte (V) sykkel min (DO) i skuret (A) i går (A). b Blomstene (S) spirer (V) om våren (A). c Hunden (S) jager (V) katten (DO) opp i treet (A). d Tyver (S) stjal (V) klokka mi (DO) i natt (A). e Jeg (S) kommer (V) hjem (A) nå (ADV) med bussen (ADV). **Oppg. 22:** a Snille Ragnhild (S) strikker (V) en fin genser (DO). b Emily med hanekammen (S) bor (V) i Tyskland (A). c Kule Stanley (S) reiser (V) hjem til eksotiske Arizona (A) i morgen tidlig (A). d Den tøffe snekkeren (S) bygger (V) et kjempestort hus (DO) på toppen av fjellet (A).

Kapittel 9 Pronomen

Oppg. 8: a deg b meg. c Du d meg e De f Han, dem g Hun, ham (han) **Oppg. 11:** vi, han, seg, det, de, oss, vi, vi, vi, oss **Oppg. 12:** a Hva b Hvem c Hva d Hva

Repetisjon: Adverb

Oppg. 15: a ikke, dessverre, tidlig, nå, hit, sånn, ganske b Substantiv: bok, briller, telefon, glede. Adjektiv: snillere, morsomme. Determinativ: en, femti. **Oppg. 16 og 17:** a ikke (om setningen) b fort (om verbet) c utrolig (om adjektivet) d der (om verbet) e ute (om verbet) f nå (om verbet)

Kapittel 10 Ordlaging og orddanning

Oppg. 15: a å bake – en baker b å male – en maler c å trene – en trener